

Universitetet i Oslo

Rapportering offentlige anskaffelser 2025

for offentlig sektor (ikke omfattet av åpenhetsloven)

*Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til Universitetet i Oslo oppfyller våre krav til basisnivå.
Les mer om basisnivå [her](#).*

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltning av felleskapets ressurser skal offentlige virksomheter gå foran og ha et sirkulært og bærekraftig forbruk, og etterspørre varer og tjenester som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i både egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Den nye åpenhetsloven (Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold) gir offentlig sektor et enklere arbeid med å ettergå at leverandører etterlever de forpliktelser som følger av anskaffelseslovens §5 om å respektere menneskerettighetene. Et annet viktig verktøy for oppdragsgivere i leverandøroppfølgingen er det oppdaterte nasjonale kontraktsvilkåret for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter, som er utarbeidet av Etisk handel Norge og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Kontraktsvilkåret stiller krav til leverandørers aktsomhetsvurderinger i tråd med åpenhetsloven og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

Medlemmer i Etisk handel Norge bruker sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel og bærekraftig forretningspraksis. Medlemmene er forpliktet til å jobbe aktivt for å ivareta mennesker, samfunn, miljø og dyrevelferd gjennom aktsomhetsvurderinger. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig og bærekraftig handel og konkurranse på like vilkår mellom leverandører, der grunnleggende menneskerettigheter er en viktig komponent på lik linje med pris, miljø, klima, kvalitet og leveringssikkerhet. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at bare seriøse leverandører tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene og tjenestene får grunnleggende menneskerettigheter oppfylt og at produksjonen ikke skader miljø, klima eller bidrar til korrupsjon.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel og aktsomhetsvurderinger på et definert basisnivå. Vedlagte rapport gjelder våre medlemmer i offentlig sektor som ikke er omfattet av åpenhetsloven og rapporten er offentlig tilgjengelig og kan lastes ned fra våre nettsider www.etiskhandel.no. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet i arbeidet med aktsomhetsvurderinger.

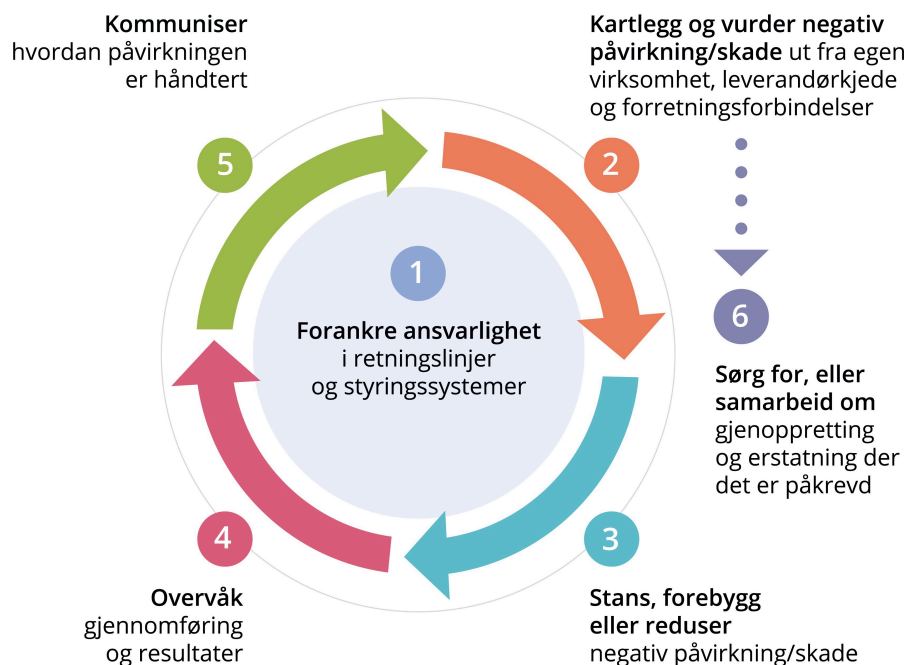

Heidi Furustøl

Daglig leder

Etisk handel Norge

Rapportering på aktsomhetsvurderinger med hensyn til mennesker, dyr, samfunn og miljø

Årsrapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv. Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger utelukker ikke at en virksomhet har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Metoden for aktsomhetsvurderinger er godt egnet til å bistå virksomheter til å opptre ansvarlig gjennom å kartlegge og håndtere risiko for negative påvirkninger og skade forårsaket av egen virksomhet, i leverandørkjeden og hos forretningsforbindelser, med hensyn til grunnleggende menneskerettigheter, miljø og korrupsjon. Det vil, basert på hvor i leverandørkjeden en virksomhet befinner seg, naturlig være ulik grad av delaktighet innenfor de ulike trinnene, men enhver virksomhet har plikt til å utøve ansvarlighet innenfor de ulike trinnene. Ansvarlighet i denne forbindelse for offentlig sektor baseres i stor grad på virksomhetens egen forankring, systemer og rutiner, egne vurderinger i forhold til risiko (basert på anerkjente kilder og egen kompetanse/erfaring), oppfølging av leverandør/kontrakt, kommunikasjon med berørte parter og samarbeid/bidra/påse sammen med leverandør om forbedringer/avvikshåndtering. Alle medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet på prinsipperklæringen om bærekraftig forretningspraksis med bruk av aktsomhetsvurderinger. Offentlige oppdragsgivere/virksomheter forplikter seg til å arbeide aktivt for samme mål innenfor det handlingsrommet loven til enhver tillater. I henhold til første pilar i FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) har det offentlige et juridisk ansvar for å beskytte menneskerettighetene gjennom å utføre aktsomhetsvurderinger både i egne organer, i eierskap og i offentlige anskaffelser.

Denne årsrapporten er delt inn i kapitler basert på OECDs aktsomhetsvurderingsmodell, samt hensyntar de fire fasene av anskaffelsesprosessen for offentlig sektor. Anskaffelsesprosessen består av; 1. forankring, 2. planlegging, 3. gjennomføring og 4. oppfølging. De fire fasene er beskrevet i parentes i innholdsfortegnelsen under de seks trinnene i OECDs aktsomhetsmodell.

Forord fra virksomhetsleder

Styret ved Universitetet i Oslo (UiO) vedtok 18. september 2024 strategien «Anskaffelser i en urolig verden – etiske retningslinjer for anskaffelser og anskaffelsesstrategi UiO 2024–2028».

I både strategi og retningslinjer legges FNs definisjon av bærekraft til grunn. Den vektlegger utvikling som imøtekommer dagens behov uten å forringe mulighetene for kommende generasjoner til å dekke sine. For Universitetet i Oslo innebærer dette at anskaffelsesarbeidet skal ivareta bærekraft innen tre hovedområder: klima og miljø, økonomi og styring, samt sosiale forhold – som menneskerettigheter, internasjonal humanitærrett og folkerett i konfliktområder. I 2025 behandlet styret to styresaker, V-sak 68-25 og V-sak 76-25 om bærekraftig anskaffelsespraksis. Styret fikk dokumentert at UiO har etablert en risikobasert og sosial anskaffelsespraksis gjennom aktsomhetsvurderinger, etiske kontraktskrav, og løpende leverandøroppfølging.

UiOs erfaring viser at måloppnåelse forutsetter tilstrekkelig kapasitet for oppfølging av bærekraftig anskaffelsespraksis. Kapasitet må utvikles gjennom samarbeid og kompetanseutveksling. Medlemskap og aktiv deltakelse i Nettverk for miljømerket innkjøp, Etisk handel Norge og Transparency International Norge er med å styrke kapasiteten. I tillegg er UiOs interne kapasitet økt gjennom flere årsverk for å sikre god oppfølging og utvikling av bærekraftig anskaffelsespraksis i tråd med Universitetsstyrets vedtak. Kjernen i arbeidet er å legge til rette for og gjennomføre bedre valg. UiO har gjennom kompetanse, nettverk og hensiktsmessige styringssystemer et godt grunnlag for å identifisere risiko og iverksette målrettede tiltak der de gir størst effekt. Forbedring og utvikling av det innkjøpsrelaterte bærekraftsarbeidet er en pågående prosess, som drives frem gjennom aktiv deltakelse i relevante nettverk og arenaer, både internt og eksternt.

UiOs anskaffelsespraksis skal bidra til bærekraftige løsninger som dekker både dagens og fremtidens behov. Hvert valg av løsninger, leverandører og samarbeidspartnere er avgjørende for universitetets samlede bærekraftsprestasjon. Bærekraftshensyn integreres i hele anskaffelsesprosessen fra behovsvurdering og konkurransegjennomføring til avtaleoppfølging for å sikre faktisk etterlevelse av kontrakter inngått.

Leverandører og leverandørmarkedet er viktige samarbeidspartnere for utvikling av UiOs bærekraftsprestasjoner. Et utviklingsarbeid som er godt dokumentert blant annet gjennom våre cateringavtaler. Et systematisk og langsiktig arbeid med bærekraftige anskaffelser bidrar til økt bevissthet og styrket kompetanse på alle nivåer i Universitetet i Oslos innkjøpsvirksomhet. Arbeidet gir alle våre eksterne samarbeidspartnere trygghet for at UiO forvalter en god bærekraftig anskaffelsespraksis i tråd med vedtatte strategier og retningslinjer.

" Vår erfaring er at dersom vi skal lykkes, må vi skape kapasitet gjennom kompetanse og samarbeid. "

Johannes Falk Paulsen
Fungerende universitetsdirektør

Johannes Falk Paulsen
Fungerende universitetsdirektør

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Universitetet i Oslo

Adresse hovedkontor

Oslo

Antall ansatte

7 200

Navn, tittel og tlf.nr. for kontaktperson for rapporten

Oda Thune, Senior Rådgiver, 93452627.

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

innkjop-etikk@admin.uio.no, oda.thune@admin.uio.no

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Universitetsstyret har det overordnede ansvaret og vedtar universitetets strategiske plan. Styret utøver ansvaret gjennom å vedta årsplaner og budsjett samt jevnlig og helhetlig oppfølging av UiOs aktiviteter og resultater. Universitetsledelsen har ansvaret for den overordnede koordineringen av kvalitetsarbeidet og for å følge opp resultatene. Avdeling for virksomhets- og økonomistyring koordinerer UiOs arbeid med virksomhetsstyring og rapportering.

Den sentrale innkjøpsenheten ligger under Avdeling for virksomhets- og økonomistyring og har en koordinerende rolle i arbeidet med rammeavtaler og gir rådgivning til enhetene ved gjennomføring av enkeltanskaffelser. Enheten sikrer at UiOs anskaffelsesprosesser er i samsvar med Lov om offentlige anskaffelser (LOA) og Forskrift om offentlige anskaffelser (FOA), og forvalter universitetets anskaffelsesstrategi, som vedtas av universitetsstyret. Gjennom dette arbeidet tilrettelegges det for ansvarlige, effektive og lovmessige anskaffelser.

Autonomi er en grunnleggende verdi i UiOs virksomhet, og beslutningsmyndighet er delegert på tre nivåer. Det finnes om lag 300 beslutningstakere med budsjett disponeringsmyndighet, som har ansvar for prioritering av innkjøp og integrering av samfunnsansvar i beslutningsprosesser.

Informasjon om anskaffelser/avtaler

Samlet verdi innkjøp av varer og tjenester i rapporteringsåret (NOK)

2 640 331 334

Totalt antall aktive anskaffelser/avtaler i rapporteringsåret

803

Oppgi antall avtaler hvor det har vært gjennomført kontraktsoppfølging under rapporteringsåret

11

Mål og fremdrift

MÅL OG FREMDRIFT I RAPPORTERINGSÅRET

1

Kartlegging og prioritering

Mål:

Følge opp og kartlegge prioriterte avtaler og avtaleområder der det er relevant, med bakgrunn i risikokartleggingen og handlingsplanen for 2025. I 2025 skal vi ha økt fokus på risiko på menneske- og arbeidstakers rettigheter.

Status:

Kartlegging og prioritering fortsetter i 2026. IKT, Catering og LAB produkter er kartlagt og ulike tiltak er gjennomført spesielt rettet mot menneske- og arbeidstakers rettigheter. Det jobbes også videre med andre avtaleområder på UiO.

2

Stanse, forebygge og redusere negativ påvirkning

Mål:

Benytte gjeldende kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden ihht eksisterende risikokartlegging og klassifisering.

Vurdere relevante tiltak som reduserer natur- og miljøpåvirkning i egen virksomhet og leverandørkjede. Gjøres på bakgrunn av risikokartlegging og ved årlig revisjon av universitetets miljø- og klimatilaksplan.

Kontraktoppfølging for etisk handel og bærekraft skal gjennomføres i 2025 for kategoriene med høy risiko for å stanse, forebygge og redusere negativ påvirkning.

Det er gjennomført leverandørbesøk hos samtlige cateringsleverandører til UiO for å verifisere ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og arbeidsforhold. Det ble ikke avdekket alvorlige mangler. Leverandørenes verdikjeder består i hovedsak av innkjøp fra store norske engrosvirksomheter. I enkelte tilfeller forekommer direkte innkjøp fra produsent (bonde), men dette vurderes som lite hensiktsmessig da leverandørene har behov for stabile leveranser og større volum. UiO vil i 2026 følge opp direkte innkjøp fra bønder og etablere dialog med relevante engrosvirksomheter.

Status:

Gjennomgang av dokumentasjon og risikovurderinger innen IKT-området i 2025 viser at leverandørene arbeider systematisk med å identifisere, korrigere og forebygge avvik. Samtidig vet vi at miljø- og sosiale forhold (E og S) representerer vedvarende bransjeutfordringer, og at verdikjedene innen IKT er komplekse, omfattende og geografisk spredt. Flere av UiOs IKT-leverandører er underlagt åpenhetsloven og er medlemmer av Responsible Business Alliance (RBA), som gjennomfører ulike initiativer for ansvarlig forretningspraksis. Oppfølgingen av avtaleleverandørene videreføres i 2026.

Det er identifisert behov for å styrke avtaleforvaltningen på tvers av alle avtaleområder. Forbedret avtaleoppfølging vil bidra til bedre etterlevelse av krav knyttet til menneskerettigheter, klima og miljø hos leverandører og deres underleverandører gjennom hele avtaleperioden. UiO har etablert en prosjektgruppe med mål om å organisere og sikre mer effektiv og systematisk oppfølging av avtaler inngått.

3

Mål:

Overvåke

Samle leverandør- og avtaleinformasjon i ett system for å overvåke, evaluere og rapportere på aktiviteter vi og våre leverandører gjør som del av våre aktsomhetsvurderinger i anskaffelser for bærekraftig forretningspraksis. Dette gjelder i implementering og oppfølging av etiske krav og målsettinger i avtaleperiodene.

Status :

I 2025 startet UiO anskaffelsesprosessen av et nytt KGV/KAS- og analyseverktøysystem for bedre å overvåke, evaluere og rapportere. Målet er en løsning der bærerkaft og risikostyring er en integrert del av anskaffelsesprosessen (integrert arbeidsflyt). Punkter er risikostyring i planleggingsfasen, evaluering og leverandørkontroll, oppfølging i kontraktsperioden, erfaringlæring og dataflyt. Arbeidet fortsetter i 2026.

4

Kommunikasjon

Informere ledelsen og kommunisere offentlig om risikoanalyser og vurderinger av virksomhetens negative påvirkning/skade.

Mål :

Kommunikasjon med valgte systemleverandør om tilganger og forbedret leverandørdata for videre fremdrift om bærekraft i verdikjedene.

Tettere kommunikasjon med Etisk Handel Norge og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) om bærekraftsoppfølging i offentlige anskaffelser.

Bedre utnytte interne og eksterne kommunikasjonskanaler for informasjon om UiO's arbeid med bærekraftsmålene.

Status :

Ny anskaffelse av KGV/KAS og analyseverktøysystem startet i 2025, som vil bedre tilgangsstyring, arbeidsflyt, leverandørinnsikt, kommunikasjonen og rapportering internt og eksternt. Seksjon for innkjøp arbeider for å etablere en bedre helhetlig bærekraftsrapportering for UiO, og deltar jevnlig i tverrfaglige møter om ulike bærekraftsinitiativer med ledelsen. Det kommuniseres om sirkulærøkonomi og gjenbruk, blant annet gjennom økt bruk av UiOs gjenbrukslager og forlenget levetid for IT-utstyr. Det planlegges økt kommunikasjon med Universitetene i Helsinki, Kungliga Tekniske högskolan, universitetet i Berlin og Universitetet i Edinburgh. Disse universitetene har kommet lenger med bærekraftsrapportering og UiO vil vite hvordan de håndterer etisk handel i verdikjedene deres.

5

Kunnskapsbygging

UiO's bærekraft gruppe utvikler rutiner for økt kunnskapsdeling om bærekraft i organisasjonen.

Mål :

Aktivt medlem i samhandlingsforum for bærekraft i anskaffelser med andre statlige aktører. (Erfaringsutveksling)

Aktiv i referansegruppen for revidering av 'Handlingsplan for økt andel av klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser og grønn innovasjon'.

Status :

Rutine for ivaretagelse av samfunnsansvar ved anskaffelser er oppdatert i henhold til endringer i forskrift og lovverk. Rutinene dekker §5 om miljø og menneskerettigheter og andre samfunnshensyn. Rutinen innehar nyttige linker om miljø, livssyklus-kostnader, menneskerettigheter, arbeidslivskriminalitet, lærlinger og universell utforming.

UiOs bærekraftsgruppe ble utvidet med 3 personer i henhold til mandatet i 2025, og det legges opp til en strukturert kompetansehevingstilnærming for anskaffelsesrådgivere og innkjøpere i 2026 og 2027. De viktigste punktene er risikoidentifisering og formulering av krav og kriterier. Bærekraftsgruppa øker sin kompetanse i samarbeid med andre universiteter internasjonalt og er med i samhandlingsforum for bærekraft, Etisk handel Norge og andre lignende foraer.

6

Anskaffelsesstrategi og handlingsplan for Etisk Handel

Mål: Utarbeide, vedta, bruke aktivt og rapportere basert på utarbeidet handlingsplan. Rutiner og organisering for kontraktsforvaltning skal videreutvikles, og dette vil også omfatte oppfølging av etiske krav.

Status: UiO skal styrke avtaleforvaltningen på tvers av alle avtaleområder og har etablert en prosjektgruppe med mål om å sikre mer effektiv og systematisk oppfølging av blant annet avtalers ESG mål. Bærekraftsgruppa har gjennomført workshops, samlinger og kurs internt i 2025 og vil forsterke fokusen på kompetanseheving i henhold til strategi og overordnet handlingsplan i 2026. Handlingsplanen for fokusområdene er oppdatert.

7

Forankre

Mål: Anskaffelsesstrategi og handlingsplan for 2025 er utarbeidet og forankret i toppledelsen.

Status: UiO jobber i starten av 2026 med ny handlingsplan for anskaffelser og forbedring av avtaleforvaltningen for å få bedre målbare resultater.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Kompetanseheving og kunnskapsformidling.

UiO skal prioritere kontinuerlig kompetansebygging og formidling av bærekraftskunnskap for anskaffelsesrådgiver, innkjøpere og fagrekvirenter. Det vil også være fokus på å heve kompetansen ved fakultetene og deres ledelse.

2

Aktstomhetsvurderinger og vesentlighetsanalyse

UiO skal etablere en bedre metodikk for aktstomhetsvurderinger og vesentlighetsanalyse knyttet til bærekraft.

3

Datagrunnlag og rapportering.

UiO skal forbedre datagrunnlag og rapportering og skal ses i sammenheng med nytt KGV/KAS og analyserapporteringssystem.

4

Avtaleforvaltning.

UiO skal styrke avtaleoppfølging på alle avtaleområder og ses i sammenheng med nytt KGV/KAS og analyserapporteringssystem.

5

Økt samhandling med andre universiteter.

UiO skal øke samhandling med norske og internasjonale universiteter på bærekraftområde og velge strategiske samarbeidspartnere og nettverk for å sikre kvalitet og bygge kompetanse.

1

Forankring av ansvarlighet i virksomheten

Forankring av bærekraft i virksomheten handler om å ha relevante strategier, planer, policy og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger i anskaffelser som er vedtatt av ledelsen.

For en offentlig virksomhet vil det bl.a. bety å ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter ved offentlige anskaffelser der det er risiko for brudd på slike rettigheter, i tråd med §5 i Loven om offentlige anskaffelser (LOA). Det betyr også at anskaffelsesstrategi/policy og handlingsplaner omhandler bærekraft. Sentralt i dette er virksomhetens arbeid med aktsomhetsvurderinger. Det vil bla. si å ha strategier og planer for hvordan virksomheten identifiserer og håndterer virksomhetens negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø i hele leverandørkjeden. Gjennom å håndtere dette på en god måte bidrar virksomheten til oppnåelse av bærekraftsmålene.

Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes. Arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og i denne forbindelse også oppfølging av leverandørens aktsomhetsvurderinger, bør være en integrert del av virksomhetens anskaffelsesprosess. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Forankring: Anskaffelsesstrategi/policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.uio.no/om/strategi/anskaffelser/>

1.A.2 Hvordan er anskaffelsesstrategi/policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Strategien er utarbeidet av seksjon for innkjøp, vedtatt av styret og har vært gjenstand for høring i relevante beslutningsorganer. Anskaffelsesstrategien i UiO er i tråd med Etisk handel Norge sin prinsipperklæring. Anskaffelsesstrategien ved UiO er forankret i prinsippene til Etisk handel Norge og innebærer en tydelig forpliktelse til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger i alle relevante anskaffelser. Strategien legger vekt på å fremme verdiskapende løsninger som bidrar til å redusere UiOs klima- og miljøavtrykk, samtidig som den skal sikre etterlevelse av internasjonal humanitærrett, menneskerettigheter og folkeretten, særlig i leverandørkjeder i konfliktområder.

Videre legger strategien til grunn en helhetlig styring av anskaffelsesområdet gjennom satsing på tverrfaglig samarbeid, kompetanseutvikling og kontinuerlig forbedring av avtaleforvaltningen. Dette inkluderer systematisk oppfølging av leverandører og kontrakter for å sikre at krav til etisk handel og bærekraft etterleveres i praksis. Anskaffelsesstrategien er utarbeidet av Seksjon for innkjøp i dialog med relevante fagmiljøer og støttefunksjoner ved UiO. Utviklingsprosessen har vært preget av involvering, risikovurderinger og vurdering av eksisterende praksis opp mot gjeldende krav og beste praksis innen etisk handel.

Strategien må sees i sammenheng med tilhørende styringsdokumenter, som retningslinjer for etisk handel, rutiner for aktsomhetsvurderinger, kontraktskrav, samt veiledere for oppfølging av leverandører. Disse dokumentene utfyller hverandre og utgjør til sammen et helhetlig styringssystem for ansvarlige anskaffelser. Samlet beskriver de hvordan UiO arbeider systematisk med etisk handel – fra overordnede mål og prinsipper, via operasjonalisering i anskaffelsesprosesser, til oppfølging og kontroll.

1.B Forankring: Organisering, internkommunikasjon og kompetanse

---

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser for bærekraftig forretningspraksis organisert i virksomheten, og hvorfor?

UiO har et strukturert rammeverk for anskaffelser, med en kombinasjon av strategisk ledelse og operativ gjennomføring. Den sentrale styringen sikrer at anskaffelser gjennomføres effektivt, i samsvar med lover og forskrifter, og med et tydelig fokus på bærekraft og aktsomhetsvurderinger.

Seksjon for innkjøp og fagpersoner i de ulike fakultetene samarbeider om anskaffelser i henhold til Lov om offentlige anskaffelser, strategi og handlingsplaner vedtatt av styret. Seksjon for innkjøp er ansvarlig for den praktiske gjennomføringen og oppfølgingen av anskaffelsene og de har en sentral rolle i anskaffelsesprosessene. Seksjon for innkjøp består av flere funksjoner; anskaffelsesrådgivere, innkjøpere og bærekraftsgruppa. Dette er en spesialisert seksjon som gjennomfører aktsomhetsvurderinger i samarbeid med relevante enheter for å sikre at anskaffelser skjer i tråd med juridiske, økonomiske og etiske retningslinjer samt samarbeider tett med linjeorganisasjonen, både ved oppstart, i avtaleperioden og avslutning av avtaler.

1.B.2 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å arbeide med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser og følge opp dette hos leverandører?

Grunnleggende kompetanse om bærekraft (ESG) blant anskaffelsesrådgivere sikres gjennom deltakelse i workshops, seminarer og interne og eksterne kurs, blant annet i regi av UiOs medlemskap i Etisk Handel Norge, Miljømerking Norge og Transparency International Norge. I 2026 er kompetanseheving et prioritert område. Det er etablert rutiner for å sikre at informasjon og kunnskap deles og diskuteres i relevante fora. I tillegg innehar flere anskaffelsesrådgivere sertifisering innen SOA Bærekraft. I løpet av året har Seksjon for innkjøp ytterligere rekruttert kompetanse innen bærekraft for å styrke seksjonens faglige kapasitet på området, i tråd med mandatet om å styrke bærekraftige anskaffelser og ansvarlig leverandøroppfølging.

1.C Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

UiO anser anskaffelser som et strategisk virkemiddel for å oppnå universitetets overordnede mål om bærekraft og samfunnsansvar. Anskaffelsesstrategien danner grunnlaget for å integrere bærekraftshensyn i alle anskaffelser, gjennom tydelige krav, kriterier og kontraktsvilkår. Disse skal ivareta hensynet til menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, miljø og klima, og sikre at UiOs forpliktelser videreføres systematisk til leverandørene og deres verdikjeder.

UiO stiller krav om at leverandører arbeider aktivt med aktsomhetsvurderinger og forventer at de identifiserer, forebygger og håndterer risiko i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Kravene til ansvarlig næringsliv konkretiseres i konkurransegrunnlaget og følges opp gjennom kontraktsvilkår som blant annet kan omfatte krav til sporbarhet, risikovurderinger, forbedringstiltak og rapportering. På denne måten bidrar leverandørene til å operasjonalisere UiOs ambisjoner om bærekraft og samfunnsansvar i praksis.

UiO legger vekt på tydelig og forutsigbar kommunikasjon av krav og forventninger. Krav, tildelingskriterier og kontraktsvilkår beskrives klart i konkurransegrunnlaget, og leverandørene gjøres kjent med både hvilke forpliktelser som gjelder og hvordan etterlevelse vil bli fulgt opp over tid. UiO tilstreber ansvarlige og transparente anskaffelser, der leverandørene opplever likebehandling og har gode forutsetninger for å levere i tråd med kravene.

UiOs forpliktelser er forankret i følgende styrende dokumenter:

Overordnet strategi 2030

Anskaffelsesstrategi 2024–2028

Prinsipper for anskaffelser

Helhetlig klima- og miljøstrategi

Handlingsplan for klima og miljø

Strategier, handlingsplaner og dokumentasjon av måloppnåelse er offentlig tilgjengelig på UiOs nettsider, og gir transparens om både ambisjonsnivå og resultater.

Oppfølging av leverandørenes kontraktsforpliktelser er en del av UiOs kontraktsforvaltning og risikostyring. Oppfølgingen er risikobasert og tilpasses anskaffelsens art, omfang og identifisert risiko i leverandørkjeden. Den omfatter blant annet innhenting og vurdering av dokumentasjon, regelmessig rapportering samt dialog- og oppfølgingsmøter. Eiendomsavdelingen gjennomfører stikkprøvekontroller. Gjennom dialog med leverandørene legger UiO vekt på kontinuerlig forbedring. Eventuelle avvik eller forbedringsområder følges opp med konkrete tiltak og tidsfrister, og leverandørene forventes å dokumentere fremdrift. Resultater fra oppfølgingen kommuniseres til leverandørene og benyttes aktivt som grunnlag for læring, forbedring og videre utvikling av praksis. Dette bidrar til å redusere risiko for negative konsekvenser, styrke etterlevelse i leverandørkjeden og legge til rette for langsiktig verdiskaping for begge parter. (Se 2024 rapporten - mer om forankring)

Alle strategier og handlingsplaner, inkludert dokumentasjon av målbare resultater er tilgjengelig på UiOs nettside. Kontraktsforpliktelser for prioriterte kategorier blir halvårlig og årlig evaluert, vurdert og kommunisert til leverandører av avtaleansvarlig/anskaffelsesrådgiver basert på kontraktens krav og kriterier.

1.D Forankring: Partnerskap og samarbeid med leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med leverandørkjeden?

UiO har en tydelig og strukturert tilnærming til kommunikasjon med leverandører for å sikre bærekraftig forretningspraksis i anskaffelser. Universitetet stiller klare forventninger og krav gjennom konkurransegrunnlag og kontraktsvilkår, i tråd med gjeldende lover og forskrifter om offentlige anskaffelser.

Bærekraftskrav er en integrert del av UiOs konkurransegrunnlag og kontrakter. Dette sikrer at leverandører allerede i anbudsfasen er kjent med universitetets forventninger knyttet til etiske, sosiale og miljømessige forhold. For større anskaffelser skjerpes kravene ytterligere, blant annet gjennom bruk av European Single Procurement Document (ESPD), hvor brudd på etiske vilkår kan gi grunnlag for avvisning. UiOs etiske retningslinjer for leverandører fastsetter minstekrav til bærekraftig praksis og gjelder for alle kontrakter, og gir dermed et tydelig rammeverk for ansvarlig leverandøradferd.

UiO bruker markedsdialog med både nye og eksisterende leverandører for å fremme bærekraftige anskaffelser, sikre etterlevelse av kontraktsvilkår og styrke forståelsen av markedets modenhet. Dialogen brukes også til å følge opp og videreutvikle, veilede og påvirke leverandørenes arbeid med bærekraft. Oppfølging av leverandører er en etablert og systematisk del av UiOs anskaffelsespraksis. Dette omfatter regelmessig dialog, rapportering og bruk av kontraktsfestede sanksjoner ved avvik. UiO stiller også krav til forbedringstiltak der det avdekkes risiko eller manglende etterlevelse, og har særlig oppmerksomhet på anskaffelser med høy bærekraftsrisiko. Gjennom denne løpende kommunikasjonen bidrar UiO til kontinuerlig forbedring i leverandørkjeden.

For å styrke arbeidet ytterligere utvikler UiO kompetansen internt og legger til rette for en mer strategisk tilnærming til samarbeid med leverandører, med mål om å identifisere og implementere mer bærekraftige løsninger. UiO arbeider også med å styrke sin strukturerte tilnærming til risikostyring i verdikjeden gjennom anskaffelse av nytt KGV/KAS og et analyseverktøy. Den nye løsningen skal muliggjøre en mer systematisk og helhetlig tilnærming som både sikrer etterlevelse av regelverk og bidrar til forbedring av en ansvarlig og bærekraftig verdikjede. Systemet skal legge til rette for tidlig identifisering av risikoområder og leverandører allerede i planleggingsfasen, slik at egnede tiltak kan iverksettes på et tidlig tidspunkt.

1.D.2 Hvordan jobbes det med å ivareta prinsippløringen?

Universitetet i Oslo legger prinsippløringen til grunn i alle anskaffelser der det er identifisert risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeden. Dette omfatter særlig anskaffelser over nasjonal terskelverdi, men også anskaffelser i risikoutsatte bransjer eller kategorier, uavhengig av kontraktsverdi.

Seksjon for innkjøp sikrer at prinsippene operasjonaliseres gjennom krav i konkurransegrunnlag, kontraktsvilkår og oppfølgingsrutiner. Leverandører forpliktes til å etterleve prinsippløringen og videreføre tilsvarende krav til sine underleverandører.

Forventningene tydeliggjøres i anskaffelsesdokumentene og følges opp gjennom avtaleforvaltning. Leverandører skal dokumentere etablerte rutiner for aktsomhetsvurderinger og redegjøre for hvordan risiko i leverandørkjeden identifiseres og håndteres. Dette følges opp blant annet gjennom egenerklæringer og rapportering til UiO. Ved avdekkede avvik stilles det krav om korrigerende tiltak innen fastsatte frister. Ved alvorlige eller gjentatte brudd kan kontraktsmessige virkemidler benyttes, inkludert sanksjoner eller heving av kontrakt.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i anskaffelser under rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

I 2022 ble det utarbeidet en sjekkliste for vurdering av samfunnsansvar i anskaffelser. I 2023 gjorde man en evaluering av bruk og nytte, og på bakgrunn av dette har man foretatt en revisjon. Sjekklisten har endret navn til "Rutine for ivaretagelse av samfunnsansvar i anskaffelser" for å reflektere dets betydning i UiOs anskaffelsespraksis.

UiO har i løpet av 2023 inngått kontrakt om levering av bærekraftig catering. Dette er en omfattende avtale som treffer alle virksomhetsområder, ansatte og studenter. Avtalen har bidratt til svært stor oppmerksomhet om UiOs krav til bærekraft på området, og man har fått godt innblikk i ansatte og studenter sine meninger og oppfatninger. Det har gitt verdifull kunnskap om hvordan man kan gjennomføre liknende prosesser i fremtiden. Det er ønskelig å igangsette et nytt samarbeid mellom forskningsmiljø og anskaffelsesenheten med høye krav til bærekraft i anskaffelser i 2024.

I 2023 startet arbeidet med å oppnå medlemskap på basisnivå hos Etisk handel Norge. I den forbindelse har UiO hatt fokus på å utvikle rutiner og gjøre organisasjonsmessige tilpasninger for å støtte opp under dette arbeidet. Dette tas med i arbeidet med ny anskaffelsesstrategi.

I 2024 ble anskaffelsesstrategien vedtatt og ferdigstilt. Det er utarbeidet et organisasjonskart over prosessen for aktsomhetsvurderinger og en handlingsplan for UiOs anskaffelsespraksis for å fremme løsninger som reduserer klima- og miljøavtrykk, risikoen for arbeidslivskriminalitet, brudd på internasjonalrett, menneskerettigheter og Folkerett i konfliktområder. Dette ble delt opp i hovedmål, delmål, hovedtiltak, tiltak 2025 og aktiviteter for 2025.

I 2025 som følge av etablerte rutiner og tydelig forankring i bærekraftsgruppen og ledelsen har kompetansen innen bærekraftige anskaffelser økt blant UiOs anskaffelsesrådgivere og innkjøpere. I løpet av 2025 gjennomførte om lag 75 prosent av anskaffelsesrådgiverne risikovurderinger i sine anskaffelser, mens 25 prosent ikke gjorde dette. Selv om dette representerer en god forbedring sammenlignet med 2024, viser tallene fortsatt et behov for ytterligere kompetanseheving og mer enhetlig praksis.

For å møte dette behovet jobbes det med en strukturert toårig kompetanse- og oppfølgingsplan. I 2026 etableres månedlige arbeidsstuer med ulike bærekraftstemaer, kombinert med felles gjennomgang og erfaringsdeling knyttet til risikoanalyser. Tiltakene skal bidra til økt kvalitet og konsistens i vurderingene på tvers av anskaffelser. I tillegg vil UiO predefinere en liste med minimumskrav om bærekraft basert på en «opt-out»-tilnærming. Dette innebærer en overgang fra en frivillig «hent selv»-modell til et krav om å begrunne avvik. Anskaffelsesrådgivere skal aktivt begrunne hvorfor bærekraftskrav eventuelt ikke inkluderes i en anskaffelse, noe som forventes å styrke etterlevelse, bevissthet og dokumentasjon.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning eller skade på, mennesker, dyr, samfunn og miljø i leverandørkjeden.

For offentlig sektor vil det være vesentlig å foreta denne type kartlegging i flere faser av en anskaffelsesprosess. Først overordnet i planleggingsfasen og deretter i konkurransegjennomføringen. Virksomheten må i planleggingsfasen tilegne seg overordnet kunnskap om risikobildet for de aktuelle produkter/tjenester som inngår i anskaffelsen. Deretter, ut fra grad av risiko, tilpasse videre dialog, krav, kriterier og oppfølging mot aktuelle tilbydere/leverandører (konkurransegjennomføring).

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø må også inngå i kontraktsoppfølgingen for å redusere og forebygge risiko for menneske, dyr, samfunn og miljø. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvement av tilbydere/leverandører er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

2.A.1 Risikokartlegging

UiO arbeider systematisk og risikobasert for å identifisere, forebygge og følge opp risiko for brudd på miljø og menneskerettigheter i sine anskaffelser. Arbeidet omfatter både vurderinger i forkant av anskaffelser og oppfølging i avtaleperioden. En overordnet risikokartlegging ble gjennomført i 2024 og danner grunnlag for arbeidet i 2025. Kartleggingen identifiserer sentrale risikoområder og -kategorier basert på anerkjente kilder, herunder høyrisikolisten fra DFØ, OECDs retningslinjer for aktsomhetsvurderinger i ansvarlig næringsliv, Transparency Internationals korrupsjonsindeks (CPI) og relevante bransjespesifikke risikovurderinger. Det skal gjennomføres en ny risikokartlegging i 2026 for å sikre et oppdatert risikobilde.

UiO er i tillegg i gang med anskaffelse av et system for risikovurderinger som skal støtte hele prosessen fra identifisering til oppfølging av risiko i anskaffelser og leverandørkjeder. Systemet skal legge til rette for kartlegging og klassifisering av risiko knyttet til blant annet menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljø, klima, land og leverandør, samt støtte leverandørvurderinger, dokumentasjon av funn, planlegging av tiltak og oppfølging i avtaleperioden.

I oppstarts- og planleggingsfasen av den enkelte anskaffelse benytter anskaffelsesrådgivere den overordnede risikokartleggingen (2024) og tilhørende manuelle risikooversikt for å vurdere risiko knyttet til marked, leverandørgrupper, kategorier og opprinnelsesland. Disse vurderingene danner grunnlag for valg av anskaffelsesstrategi, fastsettelse av relevante krav og kriterier, samt behov for særskilt oppfølging.

Det legges til rette for tett samarbeid mellom anskaffelsesrådgivere og kjøpende enhet gjennom hele prosessen. Sammen analyseres risiko knyttet til leverandører, verdikjeder, produkter og tjenester, og krav, tildelingskriterier og kontraktsvilkår utformes på bakgrunn av identifisert risiko. Dette bidrar til målrettede og forholdsmessige krav tilpasset anskaffelsens art og kompleksitet.

Etter kontraktsinngåelse følges avtalene opp gjennom kontraktsforvaltning. Avtaleansvarlig overvåker leverandørens etterlevelse av krav og kriterier gjennom dialog, rapportering, dokumentasjon og møter. Ved avvik eller risiko for brudd vurderes og iverksettes tiltak i tråd med kontraktens bestemmelser. Tiltak kan omfatte korrigerende handlinger, oppfølgingsplaner og andre relevante virkemidler for å sikre forbedring og redusere risiko.

2.A.2 Etske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

1

I hvilke type anskaffelser	Renhold
Ant. leverandører på avtalen	1
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Etske krav og miljø krav. Absolutte krav om miljøsertifisering av leverandør og produkter. I tillegg skal all transport være utslippsfrie. Oppdragsgiver har rett til å foreta annonserte og uannonserte stedlige kontroller. Bruk av underleverandører under daglig renhold aksepteres ikke. Det er et krav om lærlingeordning i henhold til loven.
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Anvendt ved tildeling av kontrakt.
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

2

I hvilke type anskaffelser	Laboratorie, kjemikalier til dyrking av celler.
Ant. leverandører på avtalen	6
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Krav til å ivareta grunnleggende menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, humanitærrett, miljø ødeleggelser og korrupsjon. Leverandørene skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger og forankre det i retningslinjer og styringssystemer. Det er et krav om ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter, miljø og klima som de aktivt og systematisk skal jobbe med.
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Anvendt ved tildeling av kontrakt
Anvendt som kontraktsvilkår	Omfattende kontraktsvilkår

3

I hvilke type anskaffelser	Catering
Ant. leverandører på avtalen	3 leverandører. Redusert med en leverandør som ikke rapporterte godt nok jfr. kontraktsvilkårene.
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Leverandørene er gjenstand for oppfølging og blir målt på produksjon/leveranse og årlig aktsomhetsvurderinger.
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Ja
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

4

I hvilke type anskaffelser	IKT. PC og Mac med skjermer og tilbehør.
Ant. leverandører på avtalen	5 leverandører
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Leverandørene blir fulgt opp av avtaleforvalter. Avtalene er gjenstand for årlig oppfølging og i gjennomgått dokumentasjon for 2025 fremgår det at alle leverandørene arbeider systematisk med å avdekke, korrigere og unngå avvik. IKT området er komplekst og har omfattende verdikjeder. Flere er underlagt Åpenhetsloven og er medlem av RBA (Responsible Business Alliance).
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Ja
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

5

I hvilke type anskaffelser	Rapport og analyseplattform for anskaffelser
Ant. leverandører på avtalen	1 leverandør
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Klimatrykk og miljøbelastning anses som uvesentlig iht. til klimaintensitetslisten til DFØ ved tildeling av kontrakt for tjenesten, men det er stilt vilkår i kontrakt om lønns- og arbeidsvilkår, lærlingeordning og GDPR. I kontraktsoppfølgingen vil det være oppfølging av universell utforming, miljø, etikk og sosiale forhold. Det er også stilt krav om en egenerklæring til de åtte grunnleggende ILO konvensjonene i kontrakten også for dets underleverandører.
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Nei
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

6

I hvilke type anskaffelser	Personlig verneutstyr og beskyttelsesmaterieall for laboratorier
Ant. leverandører på avtalen	2
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Klima og miljøhensyn er vektet 30% i tildelingskriteriene med dokumentasjonsplikt. Leverandøren og dets underleverandører plikter å bekrefte at de følger de åtte grunnleggende ILO-konvensjonene. Leverandør skal senest 12 mnd etter kontraktssignering oppfylle sine forpliktelse for ivaretagelse av miljø og grunnleggende menneskerettigheter. Det er også lagt til regelmessige oppfølgingsprosedyrer.
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Ja
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

I hvilke type anskaffelser	Kjemikalier til dyrking av celler og mikroorganismer.
Ant. leverandører på avtalen	6
Anvendt som kvalifikasjonskrav	Klima og miljøhensyn er vektet med 30%. Miljøkravene er spesifisert i kravspesifikasjonsdokumentet.
Anvendt ved tildeling av kontrakt	Ja
Anvendt som kontraktsvilkår	Ja

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.3 List opp virksomhetens prioriterte risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
Catering/Kjøp av mat og drikke UiO har i løpet av 2023, 2024 og 2025 hatt stort fokus på bærekraftig mat. Det er inngått en cateringavtale med en helhetlig bærekraftsstrategi, der flere risikoer innefor helse, menneskerettigheter og miljø har blitt ivaretatt.	Tvangsarbeid Barnarbeid Diskriminering Helse, miljø og sikkerhet Arbeidstid Miljø Dyrevelferd Utslipp Drivhusgasser Energi	
IKT produkter De fleste produktene har høy til svært høy risiko knyttet til flere ledd i verdikjeden. Dette gjelder både menneskerettigheter, klima og miljø.	Tvangsarbeid Barnarbeid Diskriminering Brutal behandling Helse, miljø og sikkerhet Miljø Utslipp Drivhusgasser Energi Avfall Materialbruk	
Laboratorieutstyr og verneutstyr Disse produktene har høy til svært høy risiko knyttet til flere ledd i kjeden. Gjelder både menneskerettigheter, klima og miljø.	Tvangsarbeid Barnarbeid Diskriminering Brutal behandling Helse, miljø og sikkerhet Miljø Dyrevelferd Utslipp Energi Avfall Materialbruk	

UiO legger til grunn DFØs høyrisikoliste, egen risikovurdering og internasjonale standarder som SA8000 og ISO sertifiseringer, samt EUs ulike relevante klima, miljø og samfunnsansvarsdirektiver .

Avtaleområder som hadde prioritert i 2025 var Catering, Laboratorie og IT utstyr, som videreføres i 2026.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.4 Beskriv prioriterte risikoområder og bakgrunn for prioriteringen av disse. Beskriv hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med. Beskriv videre også om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

De prioriterte risikoområdene inngår i komplekse og ofte globale verdikjeder, hvor risikoen for brudd på grunnleggende menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, dyrevelferd og miljøhensyn vurderes som høyere enn i øvrige anskaffelser. Innenfor disse områdene vurderes alvorlighetsgraden som betydelig, særlig der potensielle konsekvenser kan være alvorlige eller irreversible, eksempelvis ved tap av liv og helse, alvorlige arbeidsrelaterte skader eller varige miljøødeleggelser.

Blant de identifiserte risikoområdene (jf. punkt 2.A.3) er særlig f.eks. IKT-utstyr, catering og medisinsk forbruksmateriell og LAB generelt prioritert. Dette er begrunnet i dokumentert høy risiko i leverandørkjedene, blant annet knyttet til utvinning av råvarer, produksjonsforhold og manglende sporbarhet. For eksempel er produksjon av IKT-utstyr forbundet med risiko knyttet til mineralutvinning og arbeidsforhold i produksjonsleddet, for medisinsk forbruksmateriell og generelt LAB er risikoen knyttet til arbeidsforhold og dyrevelferd. For catering er risikoen knyttet til arbeidsforhold og miljøutfordringer. Disse områdene er derfor vurdert å ha en høyere samlet risiko enn andre anskaffelseskategorier.

Prioriteringen er også basert på en vurdering av UiOs faktiske og potensielle påvirkningsmulighet. Områder hvor UiO, gjennom sitt innkjøpsvolum, etterspørsel eller markedsposisjon, har reell mulighet til å bidra til risikoreduksjon og forbedringer i leverandørkjedene, er tillagt større vekt. Dette gjelder særlig kategorier hvor det finnes et modent marked for ansvarlige leveranser eller hvor tydelige krav og oppfølging kan ha dokumentert effekt. Omvendt er områder med begrenset påvirkningsmulighet ikke like høyt prioritert.

Kartlegging og identifisering av risiko er basert på internasjonalt anerkjente kilder og veiledere, herunder DFØs høyrisikoliste, OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv, ILOs kjernekonvensjoner samt relevante EU/EØS-retningslinjer. Disse kildene er supplert med UiOs egne erfaringer fra anskaffelser og kontraktsoppfølging, samt dialog med leverandørmarkedet der det er relevant. UiO er også i ferd med å anskaffe et system for risikokartlegging, som vil bidra til en mer systematisk tilnærming, bedre dokumentasjon og styrket utnyttelse av erfaringer fra tidligere vurderinger.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte.

For offentlig sektor vil kartleggingen bl.a. innebefatte å benytte informasjon, kunnskap og dokumentasjon som leverandør innehar. Leverandør skal inneha oversikt over bl.a. risiko på land- og sektornivå og kunnskap om hvordan prioritere basert på mest vesentlig negativ påvirkning mennesker, dyr, samfunn og miljø. Dog må virksomheten selv gjøre sine innledende vurderinger på risiko og prioritering av dette.

Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres.

Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne strategier, policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stans, forebygg eller reduser (planlegging, gjennomføring og oppfølging)

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

	Catering/Kjøp av mat og drikke UiO har i løpet av 2023, 2024 og 2025 hatt stort fokus på bærekraftig mat. Det er inngått en cateringavtale med en helhetlig bærekraftsstrategi, der flere risikoer innefor helse, menneskerettigheter og miljø har blitt ivaretatt.
Overordnet mål :	All mat som kjøpes av UiO skal produseres og leveres på en bærekraftig og samfunnsansvarlig måte.
Status :	Løpende gjennom året.
Mål i rapporteringsåret :	UiO skal overvåke, forvalte og påså at målene til bærekraft oppnåes i henhold til inngått rammeavtale.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

UiO har gjennomført leverandørbesøk for å sikre at arbeidsforholdene hos de tre leverandørene er i samsvar med norsk lovgivning og avtalte kontraktsvilkår. Leverandørene har i tillegg sendt inn egenrapporteringsskjema som omfatter aktsomhetsvurderinger, kartlegging av underleverandører, iverksatte tiltak, samt hvordan de overvåker og evaluerer effekten av disse. Skjemaene dekker også kommunikasjon og samarbeid med leverandører knyttet til gjennomretting og erstatning. UiO skal påse at leverandørene skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger. Leverandørene skal videreføre ingredienslister som viser at kravene til helse, sporbarhet, ivaretagelse av menneskerettigheter i verdikjeden, naturpåvirkning og klima er nådd. Leverandører skal sammen med UiO revidere måloppnåelse årlig, og sette nye utviklingsmål som vil ytterligere forsterke bærekraft i leveransen.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Leverandørenes bærekraftsprestasjoner vil ha stor betydning for kontraktens omfang og den tilhørende omsetningen i kommende periode. UiO vil i samarbeid med leverandørene få i stand et møte med engrosvirksomhetene for å forsikre oss om deres fokus på bærekraftige verdikjeder. Dette gjelder også ved direktekjøp cateringleverandørene gjør fra bønder i Norge. UiO vil jobbe videre med å komme i posisjon for å kartlegge og påvirke leverandørkjeden.

	<p>IKT produkter De fleste produktene har høy til svært høy risiko knyttet til flere ledd i verdikjeden. Dette gjelder både menneskerettigheter, klima og miljø.</p>
<p>Overordnet mål :</p>	<p>Kjøpe produkter med lang levetid og fornuftig etterbruk som ikke produseres på en måte som bryter med menneskerettigheter.</p>
<p>Status :</p>	<p>Vi har jobbet med levetid på produktene og økt denne til mellom 4 til 7 år. Normtallet på disse produktene er ca 3 år. Totalt antall returnerte enheter gjenbrukes eller resirkulert er 49,3%, det som repareres, gjenbrukes, resirkuleres er 50,7%. Dette sikres gjennom rammeavtale på håndtering av brukt IKT-utstyr.</p>
<p>Mål i rapporteringsåret :</p>	<p>Samarbeid med leverandørene og andre fagmiljøer, organisasjoner og allianser som fokuserer på bærekraftige anskaffelser. I tillegg vil vi fortsatt vurdere en kartlegging av energieffektive produkter.</p>

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

IKT leverandørene gjennomfører oppfølging av sine leverandørkjeder i henhold til signerte kontrakter. IKT leverandørene bruker RBA (Responsible Business Alliance) som er en global bransjeorganisasjon som hjelper medlemsbedrifter, særlig innen elektronikk og IKT, med å forbedre sosialt ansvar, miljøprestasjon og etisk forretningspraksis i deres globale verdikjeder. Per i dag foreligger det ingen funn eller informasjon som indikerer at IKT-produkter er produsert under forhold som bryter med grunnleggende menneskerettigheter. UiO vil prøve å gå dypere inn verdikjedene i det videre samarbeid med IKT leverandørene, men det vanskelig å få informasjon på grunn av komplekse og globale verdikjeder. Et enkelt produkt kan bestå av flere komponenter sammensatt i flere ulike navn. Det er lite åpenhet i produksjonslandene særlig ved utvinning av mineraler og råvarer. UiO vil prøve å samarbeide med internasjonale organisasjoner og allianser som jobber med bærekraftstemaer for å kunne få informasjon, men også å kunne påvirke. UiO jobber med å øke levetid, gjenbruk og resirkulering av IKT produkter som kan være med å redusere og dempe produksjonspresset og styrke leverandørers etterlevelse av arbeids- og menneskerettigheter.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

UiO ønsker et samarbeid med internasjonale organisasjoner, allianser eller andre aktører om aktsomhets- og risikostyring samt bærekraftige anskaffelser av elektronikk- og IKT-produkter. Et slikt samarbeid kan bidra til økt påvirkningskraft i komplekse og utfordrende verdikjeder.

	<p>Laboratorieutstyr og verneutstyr Disse produktene har høy til svært høy risiko knyttet til flere ledd i kjeden. Gjelder både menneskerettigheter, klima og miljø.</p>
Overordnet mål :	Forhindre kjøp av laboratorie komponenter som er tilvirket på en måte som bryter ned grunnleggende miljø, dyrevern og menneskerettigheter.
Status :	Løpende, i anskaffelser og oppfølging av kontrakter.
Mål i rapporteringsåret :	Nye avtaler er inngått for laboratorieutstyr og verneutstyr i 2025. Omfattende vilkår og krav er i signert kontrakt.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Det er satt krav til å ivareta grunnleggende menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, humanitærrett, miljø ødeleggelser og korrupsjon i kontraktsvilkårene i ny avtale inngått i 2025. I tillegg til labutstyr er kjemikalier tatt med i handlingsplanen for prioriterte fokusområder. Historisk ble kjemikalier produsert i Europa, men det viser seg at store deler av produksjonen er flyttet til Asia.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Leverandørene skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger og forankre det i retningslinjer og styringssystemer. Det er krav i avtalen om ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter, miljø og klima som de aktivt og systematisk skal jobbe med.

ANDRE TILTAK FOR Å HÅNDTERE NEGATIV PÅVIRKNING

Beskriv virksomhetens generelle tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning knyttet til anskaffelser, også i leverandørkjeden.

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Universitetet i Oslo (UiO) arbeider systematisk for å redusere sin natur- og miljøpåvirkning gjennom målrettede tiltak innen innkjøp, gjenbruk, avfallsreduksjon og bærekraftig forvaltning av ressurser. Tiltakene er forankret i UiOs strategier og handlingsplaner og følges opp gjennom både operative og strategiske virkemidler. UiO prioriterer bruk av miljømerkede produkter, herunder Svanemerkede produkter, der dette er tilgjengelig og relevant. Utviklingen i markedet følges opp for å sikre at miljøkrav holdes oppdaterte og tilpasset tilgjengelige løsninger. For å fremme sirkulærøkonomi har UiO økt omfanget av gjenbruk og arbeider målrettet med å redusere behovet for nyanskaffelser. Det er etablert et mellomlager for møbler som muliggjør ombruk på tvers av UiOs fakulteter og institusjoner og gjenbrukskontoret forvalter dette lageret.

For å redusere avfall og ressursbruk har UiO iverksatt tiltak for å begrense bruk av unødvendige engangsprodukter på møter og arrangementer. Dette innebærer blant annet tilrettelegging for bruk av flergangsløsninger, bevisstgjøring av bestillere og arrangører, samt krav og anbefalinger knyttet til servering gjennom Cateringavtalen. UiO arbeider samtidig med å bedre oversikten over innkjøp av engangsprodukter, med sikte på å kunne følge utviklingen over tid og vurdere mål for ytterligere reduksjon. Bærekraft er et sentralt element i universitetets mattilbud, og UiO tilbyr bærekraftig mat gjennom gjeldende rammeavtaler for catering. Avtalene inneholder krav og kriterier som skal bidra til redusert klima- og miljøpåvirkning, blant annet gjennom økt bruk av plantebaserte alternativer, sesongbaserte råvarer og tiltak for å redusere matsvinn.

Innen IKT har UiO iverksatt konkrete tiltak for å forlenge levetiden på IT-utstyr. Dette omfatter blant annet en økning av gjenbruk, reparasjon der dette er hensiktsmessig, samt rutiner for sikker gjenbruk og resirkulering ved utfasing. Gjennom økt gjenbruk og resirkulering av IKT-produkter har UiO redusert sin årlige klimapåvirkning med om lag 600 000 kilo CO₂-ekvivalenter i perioden 2020–2025.

UiO er medlem i Fairtrade, med mål om å øke andelen Fairtrade-sertifiserte produkter der dette er relevant. Dette inngår som en del av universitetets bredere arbeid med ansvarlige anskaffelser og bevisste leverandørvalg. Samlet sett inngår disse tiltakene i UiOs helhetlige strategi for en mer bærekraftig, sirkulær og ansvarlig drift, og danner grunnlag for videre målsetting, oppfølging og kontinuerlig forbedring.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

UiO utarbeider årlig et klimaregnskap, med mål om å redusere institusjonens klimafotavtrykk. Som en del av dette arbeidet vil UiO aktivt redusere antall flyreiser og fremme mer klimavennlige transportalternativer. Individuelle flyreiser er redusert fra 2024 til 2025 med 16,84 %. UiO har gjennom den helhetlige klima- og miljøstrategien satt ambisiøse krav for bærekraft, herunder en halvering av UiOs klimautslipp. I den forbindelse jobbes det med en mer enhetlig og forbedret bærekraftsrapportering totalt for UiO fremover.

Universitetet skal prioritere bærekraftige anskaffelser ved å stille strenge krav til leverandører om lave utslipp, energieffektivitet og ansvarlige produksjonsprosesser. Videre skal UiO legge til rette for gjenbruk og sirkulære løsninger for materialer, IT-utstyr og øvrige ressurser, med mål om å minimere avfall og optimalisere ressursutnyttelsen.

<https://www.uio.no/om/klima-miljo/klimaregnskap/>

Klimaregnskapet for 2025 er under utarbeidelse og vil bli ettersendt og publisert tidlig i Mai 2025.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

UiO har en effektiv innkjøpsstyring som brukes til å holde oversikt over forbruk, miljø og kostnader. Det legges vekt på sirkulærøkonomi ved utfasing av produkter.

UiO gjennomfører konkurranser innen ulike kategorier og utfordringer varierer mellom markedene, og en del markeder framstår som umodne. I konkurransen foretas det en konkret vurdering om hva som er vesentlig risiko og hvilke muligheter som finnes for å redusere negative virkninger. Det gjennomføres markeds- og interessentdialoger i risikoanskaffelser og i kategorier der vi er mindre kjent med markedet. I noen anskaffelser brukes interne ressurser i form av forskere og andre eksperter.

UiO arbeider systematisk med å integrere bærekraft og ansvarlighet i egen innkjøpspraksis gjennom konkrete tiltak som bidrar til forutsigbarhet, risikoreduksjon og forbedringer i leverandørkjeden. Behovsplanlegging og realistiske leveransetidspunkter, kan redusere unødig press på produksjon og leverandører. Det legges vekt på langsiktige og forutsigbare leverandørforhold der det er hensiktsmessig, blant annet gjennom bruk av rammeavtaler. Dette gir leverandørene bedre grunnlag for planlegging, samtidig som det styrker UiOs mulighet til å stille og følge opp krav knyttet til bærekraft, menneskerettigheter og arbeidsforhold. Ved fastsettelse av krav og leveringstider unngås urimelige tidsfrister som kan øke risikoen for uakseptable arbeidsforhold eller bruk av uregulerte underleverandører. Sirkulærøkonomi er et gjennomgående hensyn i UiOs innkjøpspraksis, særlig ved utfasing og avhending av produkter. Det arbeides aktivt med gjenbruk, ombruk og forsvarlig resirkulering, der dette er mulig og formålstjenlig.

UiO har etablert en rutine for ivaretagelse av bærekraft i anskaffelser som skal benyttes i alle anskaffelser over 100 000 kroner. Rutinen gir en strukturert tilnærming til vurdering av risiko og vesentlighet, og bidrar til at bærekraftshensyn integreres tidlig i anskaffelsesprosessen. En overordnet risikokartlegging ble utarbeidet i 2024 og fulgt opp i 2025, og brukes som grunnlag for prioriteringer i nye anskaffelser og i kontraktsoppfølging. Rutinen omfatter blant annet vurderinger knyttet til miljø- og klimapåvirkning, livssyklus-kostnader (LCC), menneskerettigheter, begrensning av antall ledd i leverandørkjeden, universell utforming, forebygging av arbeidslivskriminalitet samt bruk av lærlinger der det er relevant.

UiO gjennomfører anskaffelser innen et bredt spekter av kategorier, der utfordringsbildet varierer mellom ulike markeder. I hver enkelt konkurranse foretas det en konkret vurdering av hva som utgjør vesentlig risiko, og hvilke tiltak som er egnet for å redusere potensielle negative konsekvenser. I anskaffelser med forhøyet risiko, eller der UiO har begrenset kunnskap om markedet, gjennomføres markeds- og interessentdialog for å øke forståelsen av leverandørkjeder, modenhet og forbedringsmuligheter. I utvalgte anskaffelser benyttes også interne ressurser, som forskere og andre fagpersoner, for å styrke risikovurderinger og kvaliteten i beslutningsgrunnlaget.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Valg UiO tar i forbindelse med hvilke produkter og tjenester som anskaffes og benyttes, har direkte og indirekte påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Dette gjelder både valg av råvarer og ferdige produkter, krav knyttet til utvikling og design, samt hvordan produkter og tjenester produseres, leveres, brukes og fases ut.

I anskaffelser som omfatter risikokategorier der det er relevant, og der markedet vurderes som tilstrekkelig modent, stiller UiO krav til sertifiserte produkter, som for eksempel Svanemerkede og Fairtrade-sertifiserte produkter. Videre stilles det krav til leverandører om å ha miljøledelsessystem der det er hensiktsmessig. Slike valg bidrar til å redusere risiko for negativ påvirkning på miljø, klima og menneskerettigheter, og til å fremme mer ansvarlige produksjons- og leveransekjeder.

UiO arbeider også bevisst med å forlenge levetiden på eksisterende produkter og redusere behovet for nyanskaffelser. Dette skjer blant annet gjennom økt gjenbruk, reparasjon og ombruk, samt ved å legge til rette for sirkulære løsninger. Ved utfasing av produkter prioriteres gjenbruk og forsvarlig resirkulering, noe som bidrar til redusert ressursbruk og avfallsmengde.

I valg av produkter ved bestilling på inngåtte rammeavtaler søker UiO å gjøre bærekraftige alternativer til det foretrukne valget. Miljømerkede produkter synliggjøres i elektroniske bestillingsløsninger og kataloger, og gjøres lett tilgjengelige for innkjøpere. På denne måten sikres det at relevant informasjon om miljø- og bærekraftsegenskaper er tilgjengelig i selve beslutningssituasjonen, og at bærekraftige valg ikke krever ekstra innsats fra bestiller. Denne tilnærmingen skjer i tett samhandling med leverandører og inngår som del av UiOs aktsomhetsvurderinger. Som en del av anskaffelsesprosessen arbeider UiO også med å gi bedre prognoser for behov og volum, og er i en anskaffelsesprosess av et forbedret analyseverktøy. Dette bidrar til mer forutsigbarhet for leverandører, redusert produksjonspress og lavere risiko for negative konsekvenser knyttet til arbeidsforhold, miljø og ressursbruk.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Vår standard for konkurranse gjennomføring inkluderer en egenerklæring knyttet til de åtte grunnleggende ILO-konvensjonene. Retten til fri fagorganisering og kollektive forhandlinger utgjør én av disse konvensjonene. Leverandøren skal bekrefte at virksomheten etterlever de aktuelle konvensjonene, og at det arbeides systematisk for å sikre at også underleverandører oppfyller kravene. Leverandørene skal bekrefte at dersom det avdekkes brudd på konvensjonene hos underleverandører, vil det bli iverksatt nødvendige tiltak for å sikre etterlevelse. Dersom tilfredsstillende forbedringer ikke oppnås, skal samarbeidet med den aktuelle underleverandøren avsluttes. I UiOs Ethiske retningslinjer for anskaffelser er temaet fri fagorganisering og andre former for demokratisk valgte arbeidstakerrepresentasjoner beskrevet.

3.B.6 Bekjempelse av korrupsjon og bestiktelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

UiO har nulltoleranse for korrupsjon og bestiktelser i tråd med norsk lovgivning, dette gjelder internt og i samarbeid med leverandører. Korrupsjon er omtalt i anskaffelsesstrategien med tilhørende dokumenter som Code of Conduct - prinsipper for bærekraftig forretningspraksis. For å motvirke korrupsjon i egen virksomhet benyttes habilitetsskjema i alle anskaffelser. Vi har vedtatt etiske retningslinjer som gjelder for saksbehandling og som også gjelder for leverandører. UiO er medlem av Transparency International Norge som med jevne mellomrom inviteres for å holde foredrag/kurs i forbindelse med kompetanseheving.

Der det er hensiktsmessig brukes kontraktsvilkår for etisk handel i risikoanskaffelser. Kontraktsvilkåret legger opp til oppfølging i kontraktsperioden. Vi er bevisst på at flere av markedene vi handler i har risiko for korrupsjon og bestiktelser, men har enda ikke gjort noen konkrete funn. Der oppfølgingen avdekker funn, vil vi benytte aktsomhetsmetoden for å følge opp dette ytterligere.

3.B.7 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

UiO er tilknyttet og deltar i flere nasjonale og internasjonale nettverk og ordninger som bidrar til kompetanseutvikling, erfaringsutveksling og styrking av universitetets arbeid med bærekraft, ansvarlighet og åpenhet. Gjennom disse tilknytningene får UiO tilgang til faglige ressurser, veiledning og beste praksis som understøtter arbeidet innen etisk handel, miljømerking, antikorrupsjon, sirkulærøkonomi og rettferdig handel. UiO er blant annet tilknyttet Etisk Handel Norge, Svanemerket, Transparency International, Grønt Punkt Norge og Fairtrade Norge.

UiOs ledelse har vedtatt Miljø- og klimastrategi for UiOs eiendomsvirksomhet, som fastsetter at eiendomsvirksomheten skal være klimanøytral innen 2040. Strategien legger føringer for planlegging, bygging, rehabilitering og drift av universitetets bygningsmasse. I nye bygg og ved totalrehabiliteringer har UiO startet med produksjon av egen varme og energi der dette er mulig. Videre er innetemperaturen i bygg justert, og smarte styringssystemer benyttes for å optimalisere energibruken og redusere klima- og miljøbelastningen.

UiOs tiltaksplan for klima og miljø konkretiserer hvordan universitetet skal nå målene i den helhetlige klima- og miljøstrategien. Tiltaksplanen revideres årlig og fungerer som et operativt styringsverktøy for oppfølging, prioritering og videreutvikling av tiltak på tvers av organisasjonen. For å styrke involvering og engasjement blant studenter og ansatte har UiO etablert Grønt kontor. Grønt kontor er en arena for idéutvikling, innspill og initiativer som bidrar til å gjøre UiO til en mer bærekraftig studie- og arbeidsplass, og fungerer som et viktig supplement til det strategiske og administrative arbeidet.

A man with short brown hair and safety glasses is looking down at his work in a factory. The background is a blurred industrial environment with metal structures and equipment. The lighting is bright, coming from overhead fixtures.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger ved anskaffelser og i kontraktsoppfølging.

Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre (f.eks leverandører).

Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger ved anskaffelser og i kontraktsoppfølging brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåke og evaluere (oppfølging)

4.A.1 Beskriv hvem som har ansvar for å overvåke effekten av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø i forbindelse med anskaffelser, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis.

Ansvar for vurdering og oppfølging av vesentlig risiko i anskaffelser ligger hos den enkelte anskaffelsesrådgiver, innenfor rammene av UiOs etablerte rutiner, retningslinjer og styringsdokumenter og har ansvaret for å overvåke effekten av tiltak iverksatt. Anskaffelsesrådgiver foretar risikovurderinger i den enkelte anskaffelse og beslutter, basert på disse vurderingene, hvilke tiltak som iverksettes for å forebygge eller redusere identifisert risiko. Tiltak kan blant annet omfatte markedsdialog, bruk av krav til anerkjente standarder, samt anvendelse av DFØs og Etisk Handel Norges standard kontraktsvilkår, med tilhørende kontraktsoppfølging. Oppfølgingen skjer gjennom dialog med leverandører, dokumentasjonskrav og vurdering av etterlevelse i avtaleperioden.

UiOs tilnærming er i hovedsak basert på bruk av anerkjent metodikk som er ment å ha en forebyggende effekt og være egnet til å avdekke og håndtere eventuell skade. Effekten av tiltak vurderes i hovedsak på anskaffelses- og kontraktsnivå, basert på erfaring, faglig skjønn og observasjoner i den enkelte sak.

Arbeidet med risikokartlegging og kontraktsoppfølging vurderes som et område med utviklingspotensial, blant annet når det gjelder tydeligere rolleavklaring, mer systematisk oppfølging og bedre grunnlag for å vurdere faktisk effekt av gjennomførte tiltak. UiO er i anskaffelsesprosess av et nytt analysesystem og KGV/KAS for å ha et bedre vurderingsgrunnlag.

4.A.2 Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsoppfølging knyttet til bærekraft, inkludert etiske- og sosiale krav, i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

Det er 11 leverandører som har vært gjenstand for kontraktsoppfølging knyttet til bærekraft og sosialt samfunnsansvar i 2025.

Miljøkrav i anskaffelser :

38 anskaffelser - Stilt krav til produkter.

104 anskaffelser - Stilt krav til leverandør og produkter.

48 anskaffelser - Stilt krav til leverandør.

20 anskaffelser - Stilt krav i hovedavtalen, gjennomføres ved minikonkurranser.

129 anskaffelser - Vurdert som ikke aktuelt pga lav risiko.

Etiske krav i anskaffelser:

22 anskaffelser - Krav stilt i hovedavtalen, gjennomføres ved minikonkurranse.

106 anskaffelser - Stilt i kontrakt og følges opp i avtaleperioden.

7 anskaffelser - Stilt kvalifikasjonskrav

2 anskaffelser - Stilt i tildelingskriteriene.

144 anskaffelser - Kun ILO konvesjoner.

58 anskaffelser - Vurdert som ikke aktuelt pga lav risiko.

Eiendomsavdelingen gjennomfører kontroll av arbeids- og lønnsvilkår på våre byggeplasser både for nybygg og restaurering av eksisterende bygg. HMS kontroller foretas jenvlig for å avdekke useriøse aktører i markedet.

4.A.3 Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kravene hos aktører i leverandørkjeden? Faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø omfattes. Manglende åpenhet om leverandørkjede og manglende bærekraftspolicy kan også være vanlige avvik. Hvis ja: Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

1

Type avvik (barnearbeid, HMS, lønn, arbeidstid etc)	Den eneste avviket vi har registrert er lysforholdene hos en av cateringleverandørene. Vi har ikke kommet langt nok bakover i verdikjeden for LAB og IKT for å kvalitetssikre deres innrapportering på område.
Hvor i leverandørkjeden?	Leverandør til UiO
Tiltak iverksatt for å rette avvik	Forbedring iverksatt av leverandør.
Status	Ferdig

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomhetens aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Det vil si ekstern kommunikasjon av policyer, strategier, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert funn og effekt og resultater av tiltakene/aktivitetene.

5.A Kommunisere eksternt (oppfølging)

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med aktsomhetsvurderinger i anskaffelser, kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

UiOs publiserer policy (regler og retningslinjer), styringsdokumenter og aktsomhetsvurderinger åpent og offentlig gjennom nyhetssaker. Anskaffelsesstrategien 2024-2028 og årlig rapporter ligger åpent på UiOs nettsider.

UiO kommuniserer på egne nettsider:

<https://www.uio.no/om/regelverk/etiske-retningslinjer/anskaffelser.html>

<https://www.uio.no/om/klima-miljo/klimaregnskap/>

<https://www.uio.no/om/klima-miljo/>

<https://www.uio.no/om/strategi/miljo-og-klimastrategi/>

<https://report.etiskhandel.no/var/pdf/2024/universitetet-i-oslo-2261-1744353472.pdf?t=1766933640>

<https://www.uio.no/om/strategi/miljo-og-klimastrategi/helhetlig-klima-og-miljo-strategi.pdf>

Det kommuniseres også i møter med andre universiteter og samarbeidsorganisasjoner nasjonalt og internasjonalt.

An aerial photograph of a vast, dense coffee plantation. The trees are lush green and cover the entire landscape. Several workers are visible, scattered throughout the plantation, some appearing to be engaged in manual labor. The workers are wearing various colored clothing, including blue, red, and white. The overall scene is one of a large-scale agricultural operation.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø, håndteres skaden gjennom å sørge for eller samarbeide om gjenoppretting.

Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for, eller samarbeide om, tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert. Ved inngåelse av leverandørkontrakter, hvor det viser seg at leverandøren, enten direkte eller indirekte, har bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø, forventes det at også oppdragsgiver bidrar til gjenoppretting. Grad av bidrag til gjenoppretting fra oppdragsgiver kan i denne sammenheng variere. I mange tilfeller vil den mest aktuelle handlingen være, som et minimum, å påse at leverandør utfører sin plikt til å bidra til gjenoppretting videre i leverandørkjeden. (Kontraktsoppfølging på pkt. 2.6 i kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden, utarbeidet av DFØ og EHN).

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens strategi/policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø

Der våre aktiviteter forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning på mennesker, samfunn eller miljø skal vi stanse denne aktiviteten, og vi vil søke å gjenopprette skaden. Der leverandøren er ansvarlig for den negative påvirkningen/skaden er leverandøren også ansvarlig for gjenoppretting. Avtalerettslige klausuler regulerer forhold om vår rett til retting, stans, bytte eller heving av kontrakt som inngår i våre kontrakter. Forpliktelsen er beskrevet i anskaffelsesstrategien og tilhørende dokumenter.

6.A.2 Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

UiO har i rapporteringsåret ikke registrert større avvik til behandling utover saken nevnt i 4.A.3. Avviket, lysforholdene på arbeidsplassen til en av leverandørene var for dårlige og må utbedres og følges opp i 2026.

6.B Sikre tilgang til mekanismer for gjenoppretting (oppfølging)

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at påvirkede arbeidere og lokalsamfunn i leverandørkjeden har tilgang til effektive mekanismer for gjenoppretting, når det er aktuelt

UiO stiller krav til leverandører om å ha etablerte og fungerende klagemekanismer som er tilgjengelige for arbeidere og berørte lokalsamfunn, og som muliggjør rapportering av brudd på rettigheter uten frykt for represalier. Kravet formidles gjennom kontraktsvilkår og forventninger i anskaffelser, særlig i risikoutsatte kategorier. Leverandørene forventes å kunne redegjøre for hvordan klagemekanismene er utformet, kommunisert og fulgt opp i praksis. Der det avdekkes faktiske eller potensielle brudd på menneskerettigheter eller arbeidstakerrettigheter, forventes leverandøren å iverksette tiltak for å stanse, rette opp og forebygge gjentakelse. UiO følger opp dette gjennom dialog og kontraktsforvaltning innenfor rammene av avtalen.

UiO stiller krav til at leverandører følger internasjonalt anerkjente standarder for menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, herunder ILOs kjernekonvensjoner og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv. Disse standardene gir føringer for både forebygging av negativ påvirkning og for etablering av mekanismer for klage, dialog og gjenoppretting. I tillegg deltar UiO i bransjeinitiativ og samarbeider med andre offentlige virksomheter for å styrke ansvarlig forretningspraksis i leverandørkjeden. Gjennom slikt samarbeid bidrar UiO til felles forventninger, erfaringsdeling og utvikling av bedre praksis for håndtering av klager og gjenoppretting, særlig i komplekse og globale leverandørkjeder.

Kontaktinformasjon:

Universitetet i Oslo

Oda Thune, Senior Rådgiver, 93452627.

innkjop-etikk@admin.uio.no, oda.thune@admin.uio.no